

РЕШЕНИЕ

№ 6368

гр. София, 13.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 8 състав, в
публично заседание на 13.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **12758** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по повод жалба с вх. № 33342 от 05.11.2019 г. и вх. № 34083 от 11.11.2019 г. по описа на Административен съд – София град, подадена от В. В. И., ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], кв. О. купел, [улица], ет. 2, ап. 4 срещу решение № 2153 – 21 – 272 от 02.09.2019 г. на директора на ТП на НОИ С. град, с което оставена без уважение жалба вх. № 1012 – 21 – 1244 от 23.07.2019 г. на жалбоподателя срещу разпореждане № [ЕГН]/1 от 01.04.2019 г. на ръководител „ПО”.

С жалбата се иска, съдът да отмени оспореното решение като незаконосъобразно и неправилно. Оспорващият излага подробни съображения по съществуването на спора и изрично подчертава, че е представил всички налични у него писмени документи, свързани с положения от него труд. В хода на съдебното производство, жалбоподателят редовно призована, се представлява от адв. Н., която поддържа жалбата и предлага да се уважи. Депозира писмено становище

Ответникът – директорът на ТП на НОИ - С. – редовно призован, се представлява от юрк. Я., която оспорва жалбата и предлага същата да се отхвърли като неоснователна по мотиви, изложени в решението на директора. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд - София град, като прецени доводите на страните във връзка със събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

На 13.12.2014 г. жалбоподателят, В. И., е подала заявление вх. № МП - 14887, с което е поискала отпускане на наследствена пенсия от наследодател И. П. И., съпруг, починал на 25.02.2004 г., видно от представеното Удостоверение за наследници изх. № 000123 от 18.03.2008 г., издадено от Столична община, район О. купел. По повод на това заявление е постановено разпореждане № 590411/101 от 19.12.2014 г. от Ръководител „ПО”, с което е отказано отпускане на наследствена пенсия. В мотивите му е посочено, че съгласно чл. 82, ал.2 от КСО преживелия съпруг има право на наследствена пенсия 5 години по – рано от възрастта му по чл. 68, ал.1 от КСО или преди тази възраст, ако е неработоспособен, като към 13.12.2014 г. оспорващата не е била изпълнила условията на тази разпоредба. Разпореждането не е обжалвано и е влязло в законна сила.

С молба вх. № 2016 – 21 – 368 от 20.07.2015 г., В. И. е поискала отпускане на наследствена пенсия от починалия ѝ съпруг. По молбата е извършена нова преценка като с разпореждане № 590411/60 от 31.07.2015 г. на Ръководител „ПО” е отказано отпускане на наследствена пенсия, тъй като към датата на за явлението – 20.07.2015 г., оспорващата не отговаря на условието по чл. 82, ал.2 от КСО за навършена възраст.

На 19.08.2015 г. е депозирано заявление № 1013 – 21 – 154 от 19.08.2015 г., с което отново е направено искане за отпускане на наследствена пенсия, като се твърди, че отговаря на предпоставките за отпускането ѝ. ПО повод на заявлението до В. И. е изпратено писмо изх. № 1013 – 21 – 154#1 от 28.08.2015 г., с което е уведомена, че към дата 20.07.2015 г. (дата на молба с вх. № 2112 – 21 – 368) има навършени 56 години, 3 месеца и 9 дни и не отговаря на изискването по чл. 82, ал.2 от КСО, тъй като няма изискуемата възраст.

Със заявление вх. № 2115/21 – 743 от 02.08.2018 г. В. И. е поискала отпускането на наследствена пенсия от починалия ѝ съпруг, като е посочила, че след обаждане на националния телефон на НОИ е получила информация, че „2015 г. и сега на 11.05.2018 г. е изпълнила условията, за да пусне това заявление”.

В хода на образуваното пенсионно производство са изискани и представени със заявление вх. № 2115 – 21 – 743#4 от 30.08.2018 г. Документите, доказващи осигурителния стаж на нейния наследодател И. И. за преценка на правото на исканата пенсия. Длъжностното лице е констатирало, че до датата на смъртта му – 25.02.2004 г. не е получавал пенсия.

На основание чл. 82, ал.2 от КСО с разпореждане № [ЕГН]/1 от 07.08.2018 г. на Ръководител „ПО” на В. И. е отпусната наследствена пенсия за инвалидност поради общо заболяване по чл. 74 на И. П. И., считано от 02.08.2018 г. Видно от мотивите на разпореждането длъжностното лице е зачело осигурителен стаж на наследодателя, положен до 25.02.2004 г. в размер на 19 години 09 месеца и 24 дни, въз основа на представените документи и пенсията е определена в минимален размер.

Постановено е разпореждане № [ЕГН]/2 от 25.09.2018 г. на Ръководител „ПО”, с което е изменена наследствената пенсия за инвалидност поради общо заболяване на В. И. и определена в действителен размер. С последното е зачетен осигурителен стаж на наследодателя до 25.02.2004 г. в размер на 22 години 10 месеца и 10 дни, индивидуален коефициент – 0,764 и определен размер на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване в размер на 308,96 лв., като на основание чл. 81, ал. 1 и 2 от КСО наследствената пенсия е определена в размер на 154,48 лв. (за 1 наследник в размер на 50 на сто от 308, 96 лв.), като на основание чл. 82, ал.2 от КСО ве определя в минимален размер от 155,70 лв. В мотивите на разпореждането е

записано, че съгласно чл. 82, ал.2 от КСО – преживелият съпруг има право на наследствена пенсия 5 години по - рано от възрастта по чл. 68, ал.1 или преди тази възраст, ако е неработоспособен, като разпоредбите на чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО в редакциите им действащи 2018 г., право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст ще бъде придобито на 11.10.2020 г. – при навършване на 61 години и 06 месеца. С оглед на определената дата се установява, че съгласно разпоредбата на чл. 82, ал.2 от КСО правото на наследствена пенсия е придобито на 11.10.2015 г.

Депозирани е нова молба с вх. № 1023 – 21 – 3252 от 27.12.2018 г. с искане за преизчисление на наследствената ѝ пенсия и да бъде взет предвид осигурителния доход на наследодателя за трите последователни години до 01.01.1997 г., а именно 1993г., 1995 г. и 1996 г. Претендира, че неправилно е зачетен осигурителният му стаж по представените два броя трудови книжки, като представя свое изчисление.

Постановено е разпореждане № [ЕГН]/1 от 01.04.2019 г. на Ръководител „ПО”, с което е отказано да бъде преизчислена наследствената пенсия за инвалидност поради общо заболяване на В. И. от наследодателя И. И. на основание чл. 70, ал. 17 от КСО (чл. 21, ал.3 НПОС) по заявление, подадено на 27.12.2018 г. В мотивите му е посочено следното: 1. При проверка на пенсионната преписка е установено, че по представените документи осигурителният стаж е зачетен правилно – съгласно чл. 38 НПОС за осигурителен стаж не може да бъде зачетен стаж по – голям от календарния период. За периода 20.12.1978 г. – 05.09.1982 г. е зачетен трудов стаж без да е отчетено прекъсването за отбиване на редовна военна служба, който е зачетен по Военно – отчетна книжка. За периода 01.12.1995 г. – 01.04.1998 г. има заверка в първата трудова книжка, но същият трудов стаж е заверен и във втората трудова книжка.

2. Декларираният базисен период 1993 г., 1995 г. и 1996 г. е допълнен с предходен осигурителен доход до изискуемите 36 месеца.

Допълнително е посочено, че по отношение вида на отпускната наследствена пенсия за инвалидност поради общо заболяване съгласно чл. 83, ал.1 от КСО при смърт на осигурения на наследниците се отпуска пенсия в съответствие с вида на личната пенсия за общо заболяване или поради трудова злополука или професионална болест, която починалият б получил като лице с трайно увреждане/със загубена работоспособност повече от 90 на сто, като за дата на инвалидизиране се приема датата на смъртта на починалия.

Срещу това разпореждане в законоустановения срок жалбоподателят е депозирал жалба с вх. № 1012 – 21 – 1244 от 23.07.2019 г. Същата е разгледана от решаващия орган, който я е оставил без уважение.

В хода на съдебно производство са приети като доказателства представените с жалбата и административната преписка писмени документи, както и допълнително ангажираните от страните. По искане на жалбоподателя е допусната, изслушана и приета без оспорване Съдебно икономическа експертиза, изготвена от вещото лице Й. Т. К., която се кредитира от съда като непротиворечаща с останалите доказателства по делото.

От установената фактическа обстановка Административен съд София град, 8 –ми състав направи следните правни изводи:

Видно от данните по делото, оспореното решение № 2153 – 21 - 272 от 02.09.2019 г. на директора на ТП на НОИ е връчено на неговия адресат на 21.10.2019 г., видно от известие за доставяне (л. 86). Жалбата е подадена чрез в съда на 02.11.2019 г.

(пощенско клеймо), в срока по чл. 149 от АПК. Жалба е допустима като подадена от легитимирано лице и срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт.

Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

В настоящето производство и съгласно чл.168, ал.1 вр. чл.146 АПК съдът проверява законосъобразността на оспорения административен акт, като прецени дали е издаден от компетентен орган и при спазване на установената форма, спазени ли са процесуалните и материалноправни разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта на закона.

Съгласно чл.1, ал.1 от НПОС пенсиите и добавките към тях се отпускат и изплащат въз основа на писмено заявление по образец, утвърден от управителя на НОИ, към което се прилагат всички необходими оригинални документи, а за случаите, при които се прилагат разпоредбите на международен договор в областта на социалната сигурност - заверени от съответната компетентна институция копия на такива документи. Заявлението може да се подава лично, чрез законния представител, чрез лице, посочено в, чрез последния осигурител, чрез осигурителна каса, чрез упълномощено съгласно чл. 18 от АПК лице или по електронен път с квалифициран електронен подпис (КЕП) или с персонален идентификационен код (ПИК) и единен граждански номер (ЕГН)/личен номер (ЛН)/личен номер на чужденец (ЛНЧ) до териториалното поделение на НОИ по постоянен или настоящ адрес на заявителя. Заявление за пенсия от лице, изтърпяващо наказание "лишаване от свобода" или задържано под стража, може да се подава и чрез ръководителя на мястото за лишаване от свобода, съответно на мястото на задържане под стража, който издава удостоверение, в което се вписват трите имена по документ за самоличност на лицето, единният граждански номер и постоянният му адрес.

Разпоредбата на чл. 80, ал. 2 от КСО предвижда, че право на наследствена пенсия имат децата, преживелият съпруг и родителите. От друга страна нормата на чл. 82, ал. 2 от КСО постановява, че преживелият съпруг има право на наследствена пенсия 5 години по - рано от възрастта му по чл. 68, ал. 1 от КСО или преди тази възраст, ако е неработоспособен. В този смисъл законодателят предвижда две предпоставки за придобиване правото на наследствена пенсия, а именно лицето да има качеството на дете, преживял съпруг или родител на починалия и на второ място по отношение на преживелия съпруг - същият да е навършил възраст с 5 години по-ниска от предвидената за него самия в чл. 68, ал. 1 от КСО.

В конкретния случай, от доказателствата по делото безспорно се установява, че И. И. е починал на 25.02.2004 г. и към тази дата е била изпълнена първата предпоставка за придобиване правото на пенсия. Жалбоподателят действително е изпълнила предпоставките по чл.82, ал.2 от КСО за изискуема възраст 5 години по - рано от възрастта ѝ по чл. 68, ал. 1 от КСО - 56 години и 8 месец на 11.10.2015 г.

Съгласно чл. 94, ал.1 от КСО (в сила от 01.01.2017 г.) пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2 - месечен срок от тази дата. Ако документите са подадени след изтичане на 2 - месечния срок от придобиване на правото, пенсиите се отпускат от датата на подаването им.

Безспорно право пораждаща дата за правото на наследствена пенсия на основание чл.82, ал.2 от КСО за оспорващата е 11.10.2015 г., към тази дата жалбоподателят за първи път изпълнява всички предпоставки визирани в цитираната норма и доколкото

депозираното заявление подадено на 02.08.2018 г. последното се явява подадено извън 2-месечен срок от придобиване на правото по арг. на чл.94, ал. 1, изр.2 от КСО, то пенсията ѝ правилно и законосъобразно е определена и изплатена от дата на депозираното заявление.

Законодателят изрично е обвързал определянето на началната дата на пенсиите с датата на подаденото лично от правоимащото лице или от негов законен представител заявление с редовни документи, като не са визирани обстоятелства и факти, съществуването на които да имат правно значение и да водят до спиране или удължаване на определения в чл.94, ал.1 от КСО двумесечен срок от придобиване на правото. Неподаването на заявление в този двумесечен срок, преклудира правото на лицето пенсията да се отпусне от правопораждащата дата.

Претенциите на жалбоподателя за неправилно определяне на размера на наследствената пенсия за инвалидност поради общо заболяване от И. П. И., са неоснователни.

Относно вида на наследствената пенсия и предвид обстоятелството, че наследодателят не е получавал пенсия приложима се явява разпоредбата на чл.83, ал.1 от КСО, Съгласно цитираната разпоредба при смърт на осигурения на наследниците се отпуска пенсия в съответствие с вида на личната пенсия за общо заболяване или поради трудова злополука или професионална болест, която починалият би получил като лице е трайно намалена работоспособност повече от 90 на сто.

Размерът на наследствената пенсия се определя съгласно чл. 81, ал. 1, т. 1 от КСО, според който същият е процент от полагащата се лична пенсия на починалото лице, като при един наследник, както е в разглеждания случай, този процент е 50 на сто.

Посочената норма дефинира наследствената пенсия като процент от пенсията на наследодателя, което предполага, че определящо за размера на наследствената пенсия е размера на личната пенсия на починалото лице.

При направената във връзка с предявената жалба проверка се установи, че размерът на наследствената пенсия е правилно определен в процент от полагащата се лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване на починалия И. П. И..

В конкретния случай общият придобит и зачетен осигурителен стаж на И. П. И. е 22 години, 10 месеца и 10 дни до дата на инвалидизиране (25.02.2004 г.). видно от опис на осигурителен стаж по представени документи, осигурители и периоди.

Правилно пенсионният орган е включил при изчисляване на индивидуалния коефициент осигурителен доход заявен от жалбоподателя за периода от 1993 г.. 1994 и 1996 г., който е допълнен с предходен осигурителен доход до изискуемите 36 месеца, а именно в периода 05.07.1992 г. до 31.12.1996 г. (общо 1080 дни) в размер на 113015,00 лева.

Съгласно чл.70, ал.17 (изм. -ДВ, бр.102 от 2018, в сила от 01.01.2019 г.) лицата могат да поискат преизчисляване на пенсията от осигурителния доход за друг тригодишен период преди 1 януари 1997 г. в 12-месечен срок след влизането в сила на разпореждането, с което размерът ѝ е определен по реда на този кодекс.

По силата на чл.75, ал.1 от КСО размерът на пенсията за инвалидност поради общо заболяване се определя, като доходът, от който се изчислява пенсията, се умножи с процент 1,2 за всяка година осигурителен стаж и съответната пропорционална част от процента за месеците осигурителен стаж.

По силата на чл.76 от КСО доходът, от който се изчислява размерът на пенсията за инвалидност поради общо заболяване, се определя, като средномесечният

осигурителен доход за страната по чл. 70, ал. 3 се умножи по индивидуалния коефициент на лицето. Съгласно чл.77 от КСО за определяне размера на пенсиите за инвалидност поради общо заболяване, отпуснати с начална дата преди 1 януари 2019 г., индивидуалният коефициент се изчислява по реда на чл. 70, ал. 4 - 7, ал. 10, т. 1 и ал. 11, а за пенсиите, отпуснати с начална дата след 31 декември 2018 г. - по реда на чл. 70, ал. 8, 9, ал. 10, т. 2 и ал. 11. индивидуалният коефициент за определяне на пенсията за ИОЗ се определя по реда на чл.70. ал.3 - 6 от КСО до датата на пенсионирането.

Съгласно чл.70, ал.4 от КСО за пенсиите, отпуснати с начална дата преди 1 януари 2019 г., индивидуалният коефициент се изчислява от осигурителния доход на лицето за период от три последователни години от последните 15 години осигурителен стаж до 1 януари 1997 г. по избор на лицето и от осигурителния му доход за периода след тази дата до датата на отпускане на пенсията. В случаите, когато осигурителният доход на лицето до 1 януари 1997 г. е за период, по-малък от три години, индивидуалният коефициент се изчислява от този доход. При определяне на индивидуалния коефициент на самоосигуряващо се лице се взема предвид доходът, върху който са внесени осигурителните вноски.

Съгласно ал.5 от цитираната разпоредба за изчисляване на индивидуалния коефициент по ал. 4 се определят:

- съотношението между средномесечния осигурителен доход на лицето за периода до 31 декември 1996 г. включително и средномесечната работна заплата за страната за същия период, обявена от Националния статистически институт;

- съотношението между средномесечния осигурителен доход на лицето за периода след 31 декември 1996 г. и средномесечния осигурителен доход за страната за същия период.

Съгласно ал. 6 от цитираната разпоредба индивидуалният коефициент по ал. 4 се изчислява, като всяко от съотношенията по ал. 5 се умножава съответно по броя на месеците, за които то е установено, и сборът на получените произведения се разделя на общия брой на месеците, включени в двата периода. Когато лицата нямат осигурителен доход след 31 декември 1996 г., индивидуалният коефициент е равен на съотношението по ал. 5, т. 1, а когато осигурителният им доход е изцяло след тази дата, индивидуалният коефициент е равен на съотношението по ал. 5, т. 2.

От приетата по делото ССЕ се установява, че индивидуалният коефициент 0,556 е определен при спазване на законовите разпоредби.

Съгласно чл. 75, ал.2 от КСО, когато към датата на инвалидизирането осигуреното лице е на възраст, по – ниска от възрастта по чл. 68, ал.1, разликата между възрастта му, но не по - рано от навършване на 16 години и възрастта по чл.68, ал.1 се признава за осигурителен стаж. При определяне на пенсията признатото време и съответната пропорционална част от процента за месеците осигурителен стаж се умножава! с коефициент, който за лица с трайно намалена работоспособност /вид и степен на увреждане над 90 на сто е 0,9.

Към датата на инвалидизиране 25.02.2004 г. И. И. е на възраст 45

години. 02 месеца и 11 дни. Разликата между възрастта му към датата на инвалидизиране и възрастта по чл.68, ал.1 от КСО, която се признава за осигурителен стаж е 19 години и 03 месеца. Съгласно чл.75, ал.2 от КСО се следват процентни добавки за 19 години и 03 месеца признат осигурителен стаж $\times 1,169\%$ /22,50/, умножени с коефициент 0,9 съобразно процента трайно намалена работоспособност или 20,25 %.

Съгласно чл.75, ал.1 от КСО се следват процентни добавки за 22 години и 10 месеца $\times 1,169\%$ - 26,69 %

Общо за действителния и признатия осигурителен стаж се следват 46,94 % /26,69 % за действително придобития осигурителен стаж + 20,25 % за признатия стаж по чл.75, ал.2 от КСО/.

Доходът за изчисляване размера на пенсията 479,01 лв. е определен при спазване на чл.76 от КСО като средномесечният осигурителен доход за страната за 12 календарни месеца преди месеца на отпускане на пенсията /08.2017 Г.-07.2018 г./ - 861,52 лв. с умножен по индивидуалния коефициент на лицето 0,556.

Размерът на пенсията 224,85 лв. е правилно определен съгласно чл. 75, ал.1 от КСО, като доходът, от който се изчислява пенсията 479,01 лв. е умножен по 46,94 % .

Предвид обстоятелството, че след извършеното преизчисление по реда на чл.70. ал.17 от КСО е изчислен по-нисък размер 224,85 лева, то последният е по-неблагоприятен, поради което правилно е отказано да бъде преизчислен по реда на чл.70, ал.17 от КСО (чл.21, ал.3 от НПОС) и запазен като по-благоприятен изчисления с разпореждане №[ЕГН]/2 от 25.09.2018 г. на Ръководител „ПО" в размер на 308,96 лева.

Съгласно чл.81, ал.1 от КСО наследствената пенсия в обжалваното разпореждане №[ЕГН]/2 от 25.09.2018 г. на Ръководител "ПО" е определена за един наследник /50% от 308,96 лева/ или 154,48 лева или това е определения правилен полагаем размер на наследствената пенсия на В. И..

Съгласно чл.81, ал.2 от КСО наследствената пенсия се отпуска общо на всички лица, които имат право на тази пенсия, и се разпределя поравно между тях. Минималният размер на наследствената пенсия не може да бъде по-малък от 75 на сто от минималния размер по чл.70, ал.12.

Според чл.70, ал.12 от КСО, минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1 от КСО се определя със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

Съгласно чл. 10 от Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2018 година /обн. ДВ, бр.99/2017 г., в сила от 01.01.2018 г./, е определен следният минимален размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване за 2018 г.:

от 1 януари до 30 юни - 200 лв.;

от 1 юли до 31 декември - 207,60 лв.

Прилагайки посочената разпоредба на чл.81, ал.2 от КСО, длъжностното лице по пенсионно осигуряване правилно е определило изплащане на минимален размер на пенсията от 27.12.2018 г. - 155,70 лева (75 % от 207,60), тъй като изчисленият размер на пенсията на жалбоподателя от 154,48 лева се явява по - нисък от него.

Съдът, като взе предвид фактите по делото, приложимата нормативна уредба и предписанието на чл. 127, ал.2 от АПК, приема жалбата за неоснователна и като такава следва да се отхвърли.

С оглед изхода на спора, следва да се уважи искането на ответника да му се присъди юрисконсултско възнаграждение и оспорващият бъде осъден да заплати такова в среден размер от 100,00 (сто) лв.

Водим от горното и на основание чл. 118, ал. 2 КСО във връзка с чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК, Административен съд София град, III отделение, 8 –ми състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на В. В. И., ЕГН [ЕГН] срещу решение № 2153 – 21 – 272 от 02.09.2019 г. на директора на ТП на НОИ С. град, с което оставена без уважение жалба вх. № 1012 – 21 – 1244 от 23.07.2019 г. на жалбоподателя срещу разпореждане № [ЕГН]/1 от 01.04.2019 г. на ръководител „ПО”.

ОСЪЖДА В. В. И., ЕГН [ЕГН] да заплати на ТП на НОИ – С. град сторените по делото разноски за един юрисконсулт в размер на 100,00 (сто) лв.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от съобщението и изпращането на страните на препис от решението, че е изготвено.

СЪДИЯ: